

27972

ч. 1.

04

Командою... 13, 14, 15

Тернопіль 1. грудня 1918.

ВІСТНИК

ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРІЯТУ ВІЙСЬКОВИХ СПРАВ.

Видає Державний Секретаріят Військових Справ.

НАПРЯМ.

„Вістник Державного Секретаріату Військових Справ“ подаватиме розпоряди, рішення, поучення, накази, вказівки Державного Секретаріату Військових Справ і його відділів, щоби військові влади Західно-Української Народньої Республіки були повідомлені про визначену роботу і могли її докладно виконати.

Додаток „Стежа“ міститиме в міру потреби особисті вістки а також статі з воєнного знання, огляд військової роботи у нас і в других державах, нариси про розвій і улад фізичної сили народів.

Український нарід творить своє власне військо, яке має забезпечити політичну незалежність України. Українське військо має розбити ватаги захланних наїздників і захистити постійно українську землю, українську волю і українську мову проти чужої нахабности.

Державний Секретаріят Військових Справ веде в імени Національної Ради улад Українського Війська і видає зарядження, які мусять бути як найревнійше і з повним зрозумінням доцільности приказів виконані, щоби осягнути визначену ціль.

Поверховність і неточність потягнули би за собою незвичайно прикрі наслідки, яких кожний горожанин, свідомий своєї відвічальности за добро загалу, кожний Українець, перенятий запалом до роботи і присвяти для своєї власної Української Держави на кождім кроці буде оминати.

Державний Секретаріят Військових Справ.

Тернопіль, 1. грудня 1918.

Західно-Українська Народня Республіка. — Державний Секретаріят Військових Справ.
ВВк 1. — Е. 1. Присяга.

ПРИСЯГА УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬК.

Присягаємо торжественно Всемогучому Богу повинуватися вірно і слухняно Західно-Українській Народній Республіці, Її Верховній Владі, Її Правительству, Її Армії, як також всім Її отаманам та всьому Її Начальству, Їх поважати і захищати, Їх прикази і припоручення у всякій службі виконувати, проти всякого ворога, хто-небудь ним бувби і де тільки воля Її Верховної Влади вимагатиме, на водах, на сушах, у воздусі, в день і в ночі, у боях, наступах, сутичках і всякого рода підприємнях, словом на кождому місці, в кожду пору, в кождім случаю хоробро і мужно бороти ся, наших військ, прапорів і оружя в ніякому случаю не покидати, з ворогом ніколи в найменші порозуміння не входити, завсігди так вестися, як сього воєнні закони вимагають та як чесним воїнам лицює і в сей спосіб в чести жити і умирати. — Так нам, Боже, допоможи — Амінь.

Затверджено постановою Української Національної Ради. Львів, дня 13. падолиста 1918.

Президент Державних Секретарів :
Др. Кость Левицький в. р.

Державний Секретар Військових Справ :
Вітовський, отаман в. р.

579

Західно-Українська Народня Републіка.
Державний Секретаріат Військових Справ.

ВВк 2.— Е. 3. Демобілізація.

II. РОЗПОРЯД

з дня 13. падолиста 1918.

На основі постанови Української Національної Ради з дня 13. падолиста 1918 заряджую:

З днем оголошення сього розпоряду всі команди, військові уряди, формації, заведення і т. п. бувшої австрійсько-угорської монархії, що знаходяться на території Західно-Української Народньої Републіки, і всі формації і т. п., що рекрутувалися з територій, що входять тепер в склад Західно-Української Народньої Републіки — демобілізують ся. Їх майно движиме і недвижиме стає власністю Західно-Української Народньої Републіки.

Команданти тих формацій, начальники заведень і т. п. — оскільки сього доси не зробили — передають протоколярно ціле майно, як движиме, так і недвижиме, інвентар як живий, так і мертвий українським окружним командам.

Інструкції про відтранспортування чужих частей в їх вітчизну дістануть окружні команди окремо.

Львів, дня 13. падолиста 1918.

Президент Державних Секретарів:

Д-р Кость Левицький в. р.

Державний секретар Військових Справ:

Отаман Вітовський в. р.

Сей розпоряд відходить до окружних команд, повітових комісарів і громад.

Західно-Українська Народня Републіка.
Державний Секретаріат Військових Справ.

ВВк 3.— Е. 4. Округи. Військові власті.

III. РОЗПОРЯД

з дня 13. падолиста 1918.

Військова організація Західно-Української Народньої Републіки:

I. Ціла територія Західно-Української Народньої Републіки ділиться на три військові області: А) Львів, Б) Тернопіль, В) Станіславів.

II. Ціла територія Західно-Української Народньої Републіки ділиться на 12 військових округів.

А. Область Львів:

1) Округ Львів обнімає політичні повіти Львів, Сокаль, Жовква, Городок, Рудки.

2) Округ Перемишль обнімає повіти Перемишль, Мостиська, Доброміль, часть Березова, Санік, Лісько.

3) Округ Рава Руська обнімає повіти Рава Руська, Ярослав, Яворів, Цішанів.

4) Округ Самбір обнімає повіти Самбір, Старий Самбір, Турка, Дрогобич.

Б. Область Станіславів:

5) Округ Станіславів обнімає повіти Станіславів, Богородчани, Надвірна, Товмач.

6) Округ Стрий обнімає повіти Стрий, Жидачів, Сколе, Долина, Калуш.

7) Округ Коломия обнімає повіти Коломия, Печеніжні, Косів, Снятин, Городенка.

8) Округ Чернівці обнімає повіти Чернівці, Кіцмань, Заставна, Вашківці, Серет, Вижиця, Сторожинець.

В. Область Тернопіль:

9) Округ Тернопіль обнімає повіти Тернопіль, Збараж, Скалат, Теремовля.

10) Округ Золочів обнімає повіти Золочів, Радеків, Камінка Струмилова, Броди, Зборів.

11) Округ Чортків обнімає повіти Чортків, Бучач, Гусятин, Борщів, Заліщики.

12) Округ Бережани обнімає повіти Бережани, Бібрка, Перемишляни, Рогатин, Підгайці.

На чолі військового округу стоїть військовий окружний командант. Окружну Команду творять:

1. Командант.
2. Прибічник Команданта.
3. Референт мобілізаційний,
4. інтендантський,
- а) харчовий, б) оружний, в) наборовий,
- г) обозний, г) рахунковий, 4. санітарний.
5. Командант Запасного Коша.

Компетенція. Аж до отворення обласних команд окружні команди підлягають безпосередно Державному Секретаріатові Військових Справ.

Командант. Командант, який рівночасно веде перзональний реферат, є найвисшою військовою властю в окрузі.

Обовязки окружного команданта: 1. Створення окружного штабу після висше назначеного пляну. 2. Береження ладу і спокою в окрузі. 3. Сформоване зі здемобілізованих українських частин бувшої австрійської армії нових боєвих відділів. 4. Збирання, береження і інвентаризованне військового майна. 5. Дизльокація змобілізованих оружних сил в окрузі.

Загальне. Інструкції для поодиноких, висше наведених референтів вийдуть окремо.

Львів, дня 13. падолиста 1918.

Президент Державних Секретарів:

Д-р Кость Левицький в. р.

Державний Секретар Військових Справ:

Отаман Вітовський в. р.

Відходить до всіх окружних команд і комісарів повітових.

Західно-Українська Народня Републіка.
Державний Секретаріат Військових Справ.

ВВк 4.— Е. 6. Мобілізація.

IV. РОЗПОРЯД

з дня 13. падолиста 1918.

На основі постанови Української Національної Ради з дня 13. падолиста 1918 заряджую частинну мобілізацію всіх обовязаних до військової служби горожан української народности Західно-Української Народньої Републіки, і так:

1. Всіх гажистів бувшої австрійської армії до 50 р. життя.

2. Річників мужви із здемобілізованої, бувшої австрійської армії від 1883—1900 р.

3. Заряджую перегляд річника 1901 та річників 1883—1900 р. в тих граничних пові-

тах, де підчас війни австрійські влади рекрута не пзбирали.

Всі обов'язані до служби під ч. 1. зголошуються негайно в приналежній окружній команді.

Що-до обов'язаних до служби під ч. 2. мають начальники громад протягом 3 днів, числячи від хвили доручення отсього розпорядження, зладити списи в 3 примірниках, з того 2 примірники передати негайно повітовому комісареві.

Повітові комісарі передають по одному тихже примірників окружним військовим командам, котрі зарядять покликання. Мужва має бути все готова до виїзду.

Від обов'язку чинної служби є поки-що звільнені ученики середних шкіл кожного рода.

Реченець покликання наведених під ч. 3. буде поданий пізніше.

Всі розпоряди і прикази видані досі українськими властями військовими і цивільними що-до мобілізації тратять свою силу з днем оголошення сього розпоряду.

Львів, дня 13. падолиста 1918.

Президент Державних Секретарів:

Д-р Кость Левицький в. р.

Державний Секретар Військових Справ:

Вітовський, отаман в. р.

Сей розпоряд відходить до окружних команд і повітових комісарів.

Західно-Українська Народня Република.
Державний Секретаріат Військових Справ.

ВВк 5.— Е. 7. Поуч. до Розп. IV.

Поученне до IV. розпоряду для Окружних Командантів.

Наведені під ч. 1 зголошуються сейчас в Окружній команді. Списи всіх гажистів з зазначенням евентуального приділення в обсягу Окружної Команди предкладати що тижня Секретаріатови Військових Справ після долученого взірця.

До ч. 2. Начальники Громад через повітових комісарів прождать протягом 3 днів від часу доручення сього розпоряду Окружним командам в однім примірнику спис обов'язаних до військової служби на основі розпоряду ч. 4. На підставі тих списів Окружні команди переводять розділ, заряджують негайно покликання в дорозі повітових комісарів і після власної ініціативи формують як найскорше тактичні одиниці, а їх поготівле зголошують Секретаріатови Військових Справ.

При зголошенню ся мужви переводить переглядова комісія окружних військових команд перегляд і відсилає нездібних домів.

Із здібних без оружя творять окружні військові команди робітничі відділи.

Артилеристів (пушкарів) зорганізувати окремо. О скілько в окрузі є пушки і муніція, творити сейчас батерії, о скілько матеріялу пушкарського нема, або пушкарів замало на одну батерію — відсилати матеріял і пушкарів до областних команд, яких функції виконують покищо Окружні команди, що мають осідок у Львові, Станіславові і Тернополі.

Саперів і піонірів відсилати до Окружної Команди Львів.

Желізничників із бувших ц. і к. полків желізничників і телеграфістів, зібраних разом, відслати з консігнаціями до Окружної Команди Станіславів.

Організувати полкові обози з істиуючого вже живого і мертвого матеріялу.

Львів, дня 13. падолиста 1918.

Державний Секретар Військових Справ:

Вітовський, отаман в. р.

Відходить до Окружних команд. Повідомити відписами повітових комісарів.

Західно-Українська Народня Република.
Державний Секретаріат Військових Справ.

ВВк 6.— Е. 8. Спис річника 1901.

V. РОЗПОРЯД

з дня 13. падолиста 1918.

Військовий перегляд роджених в 1901 р. За відомостю Державного Секретаріату Внутрішних Справ заряджую, що слідує:

Протягом 48 годин, числячи від хвили доручення сього розпорядження, мається злагодити в двох примірниках списи всіх осіб мужеського пола української народности, уроджених в 1901 р.

В рубриці: „Замітка“ має навестися, коли котра особа померла, або що вона до служби військової очевидячки неспосібна. До тих послідних зачисляти можна тільки особи, що не мають одної руки або ноги, сліпих на оба ока, глухонімих, кретинів, та сих, що ореченням судовим були узнані за божевільних, безумних, або дурних.

Так приладжені списи мається негайно доручити повітовому комісарові.

В порозумінню з окружною командою заряджують повітові комісарі перегляд.

Львів, дня 13. падолиста 1918.

Президент Державних Секретарів:

Д-р Кость Левицький в. р.

Державний Секретар Військових Справ:

Вітовський, отаман в. р.

Сей розпоряд відходить до всіх урядів парохіяльних, повітових комісарів, окружних команд і до Секретаріату Внутрішних Справ.

Західно-Українська Народня Република.
Державний Секретаріат Військових Справ.

ВВк 7.— Е. 10. Санітарний Відділ. Поученне ч. 1.

Тимчасове санітарне поученне для Окружних команд.

1. Окружна команда має сейчас придбати одного лікара о скілько можна Українця як начального санітарного референта окружної команди.

2. Лікарі окружних команд мають як найскорше обняти комісійно всі, в їх окрузі

лежачі, військові, санітарні заведення, шпитали, відвувивні, аптики і т. п. Заведення ті належить сейчас зробити здатними до служби.

3. Спис всіх санітарних військових заведень в окрузі команди разом з поданням стану, в яким знаходяться, і спис персоналу, який годиться повнити службу, і матеріялів тих заведень, належить, як найскорше, надіслати до Державного Військового Секретаріату.

4. При кожній окружній команді належить виставити одну або більше (після потреби) амбулянтну комісію, поборову, якої задачею буде перевести перегляд.

5. До служби лікарської в першій мірі належить покликати лікарів Українців; в разі браку таких, належить брати до служби довірочних лікарів Жидів за їх згодою і умовленим винагородженням.

6. Перегляд відбувається після кваліфікації: 1) Здібний з оружжем, 2) здібний без оружжя, 3) нездібний.

В сумнівних случаях держатися австрійського припису N—I з тим, що кляса „Ц“ лучиться з „Д“.

7. Дбати про стан здоровля жовнірів аж до часу відіслання їх на місце їх призначення: а) о приміщення, одежу і харч, б) о відвувивлення, в) поучення, що до першої помочи при зраненню, г) поучення, що до профілякси недуг венеричних і відмороження.

8. Єслиб поміж жовнірами показала пошестива недуга, належить завести контумацію і так тиф плямистий 21 днів, віспа 14 днів, інші недуги 5 днів.

9. Окружні Команди мають негайно постарати ся о відповідні льокалі контумаційні.

Львів, дня 13. падолиста 1918.

Державний Секретар Військових Справ:
Вітовський, отаман в. р.

Західно-Українська Народня Република.
Державний Секретаріат Військових Справ.
ВВк 8.— Улад військового судівництва.

VI. РОЗПОРЯД

з дня 13. падолиста 1918.

Покликуючи до життя військове судівництво на території Західно-Української Народної Републики, поділеної розпорядом з дня 13. падолиста 1918 на 3 військові області, 12 військових округів, твориться отсі областні та окружні військові суди (перше Divisions- und Brigadegerichte), які покищо виконувати-муть військове судівництво на основі дотичних австрійських законів.

I.

Найвисший військовий трибунал твориться у Львові.

Окружна Команда в

II.

В справах застережених перше дивізійним судом судять слідуючі військові областні суди:

А. Львів. Командантом є командант військової області Львів. Сему командантові є підчинені військові особи, зокрема особи державної жандармерії, що безпосередно підлягають військовим приказам команданта військової області Львів, з військових округів Львів, Перемишль, Рава Руська, Самбір,

На час стану облоги города Львова виконує військовоє судівництво у Львові полевий суд Начальної Команди.

Б. Станиславів. Командантом є командант військової області Станиславів. Тому командантові підлягають військові округи Станиславів, Стрий, Коломия, Чернівці.

В. Тернопіль. Командантом є командант військової області Тернопіль. Тому командантові підлягають військові округи Тернопіль, Золочів, Чортків, Бережани.

III.

В справах, застережених перше бригадінним судам, твориться отсі військові окружні суди:

А. Львів. Військовий окружний суд. Командантом є командант округа Львів. Йому підлягають військові округи: Львів, Рава Руська, Самбір, Стрий, Перемишль.

Б. Станиславів. Військовий окружний суд. Командантом є командант округа Станиславів. Йому підлягають військові округи Станиславів, Коломия, Чернівці.

В. Тернопіль. Військовий окружний суд. Командантом є командант округа Тернопіль. Йому підлягають військові округи Тернопіль, Золочів, Чортків, Бережани.

Суд військової області Львів має перебрати усі справи бувшого дивізійного суду (Heeres- und Landwehr-Divisionsgericht) у Львові і Перемишлі та довести до рішачої полагоди.

Суд окружний Львів має перебрати карні справи бувшого бригадінного суду у Львові.

IV.

Як обвинувачі виступають при окружних судах судовий офіцер, при областних судах військовий прокуратор, а при найвисшим військовим судовим трибуналі генеральний військовий прокуратор або його заступник.

Львів, дня 16. падолиста 1918.

Президент Державних Секретарів:

Др. Кость Левицький в. р.
Державний Секретар Військових Справ:
Вітовський, отаман в. р.

ВВк 9. Формуляр до поучення ч. 4.

Спис гажистів.

Біжуче число	Імя і назвище	Степень	Рік і день уродження	Місце уродження і приналежність	Рід збруї	Степень здібности	Приділення в окружній команді	Замітки

ВВк 10. До розпор. Ч. 5.

Уряд метрикальний:

Громада:

Витяг з метрик уродженців 1901. року.

Ч.	Імя і назвище	День і місяць уродж.	Місце уродження	Місце замешкання і приналежність	Вислід перегляду	Замітка